

Pohjois-Pohjanmaan TE2024-hankkeen tilannekatsaus, tammikuu 2023

Pohjois-Pohjanmaan TE2024 -hankkeen toteutuksessa on selvitetty kuntien työllisyshoidon resursseja, käytänteitä ja näkemyksiä työllisyysalueiden muodostamisesta. Hankkeen alkuvaiheen selvityksiä on hankittu palveluhankintana Mikko Kesä Oy:ltä.

Asiantuntemus kunnista ja kuntatapaamiset

Hankkeeseen on perustettu TE2024 -asiantuntijaryhmä kuntien esitysten mukaan. Ryhmän jäsenet toimivat seutukuntien edustajina TE2024 -uudistukseen valmistautumisen suunnittelussa. Hankkeeseen on nimetty myös kuntakohtaiset yhteyshenkilöt. Mainittujen asiantuntijaryhmien työskentelyä tiivistetään vuodenvaihteen jälkeen palvelusuunnittelun ja lakiesityksen käsittelyn etenemisen myötä.

Hankkeen projektipäällikkönä olen tavannut kuntien johtoa, elinkeino-organisaatioiden ja työllisyshoidon henkilöitä alueen kunnista. Tapaamiset jatkuvat omana työskentelymuotonaan. Tapaamisissa on päästy hyviin keskusteluihin TE2024 -uudistuksen vaikutuksista, toteutusmalleista ja ennenkaikkea kuntien erilaisista tilanteista uudistukseen valmistautumisen. Lakiluonnoksen ollessa eduskuntakäsittelyssä TE-palvelu-uudistuksen toteutuksista eikä vaikutuksista pystyttyä keskustelemaan vielä kovinkaan syvällisesti.

Kuntien tilanteet ovat hyvin vaihtelevia muun muassa siksi, että maakunnassa toimii kolme työllisyyskokeilua, joissa palvelutuotantomalleja on jo päästy toteuttamaan. Toistakymmentä kuntaa on tilanteessa, jossa palvelutuotannon suunnittelusta aletaan vasta keskustelemaan.

Tiedolla johtaminen ja budjetointi

Saadaksemme uusien palveluiden suunnittelu liikkeelle, kunnat tarvitsevat tietoa TE-hallinnolta kuntakohtaisista asiakasmääristä, asiakkaiden palvelutarpeista, työllisyystilanteista, ikäjakaumista ja eri palveluissa olevien määrät. Mainituilla perusteilla voidaan aloittaa palvelustrategioiden ja mahdollisesti palveluidenkin suunnittelu. Suunnittelutyötä tarkennetaan lain voimaan tultua ja työllisyysalueiden muodostamisen jälkeen. Kunnat tullevat säilyttämään elinkeinopalvelut itsellisinä toimintoinaan liittämättä niitä työllisyysaluekokonaisuuteen. On selvää, että elinkeinopalveluiden ja kunnallisesti hoidettavien työllisyyspalveluiden rajapintaa ja synergiaa on selvitettävä tarkemmin.

Budjettisuunnittelun kannalta kunnilla on tarve saada tietoa palvelukohtaista kustannusrakennetietoa. Näin kunnat pystyvät arvioimaan tulevia valtion osuuksia suhteessa järjestettäviin palvelutarpeisiin ja palveluihin. Kokonaisuuden kehittämisessä on kiinteästi mukana kotoutumispalveluiden kehittäminen. Kotoutumispalvelut ovat entistä isommassa roolissa työperäisen maahanmuuton lisääntyessä.

Verkostojen hyödyntäminen

Ammatillisilla oppilaitoksilla on keskeinen rooli työllisyysalueilla niin työssäolevien kuin työnhakijoidenkin osaamisen kehittämisessä. Myös yritysten kehittämiseen on oppilaitoksilla vahvasti osaamista. Korkeamman asteen koulutuksen järjestäjillä on myös roolinsa uusien työllisyyspalveluiden tuottajina. Oppilaitoksilla, maakuntaliitolla ja ELY-keskuksilla on vahvaa ennakoinnin osaamista työllisyysalueiden toimintaan liittyen.

Henkilöstöpalveluilla on osaamista ja yrityskohtaista palvelua, joka on keskeistä työllisyysalueiden toiminnoissa vaikuttavuuden kannalta rekrytointipalveluiden ja myös työvoiman tarve-ennakoinnin näkökulmasta. Monilla henkilöstöpalvelualan yrityksillä on vahvaa osaamista työntekijärekrutoinneista ulkomailta.

Yhdistyksillä ja järjestöillä on vahvaa osaamista työllistämiseen liittyvien mahdollisuuksien tarjonnassa osana työtä hakevan henkilön polkua työelämään.

Tulevan talven toimintasuunnitelma

Vuoden vaihteen jälkeen hanke etenee palvelustrategioiden ja palveluiden tuottamisen muotoiluun. Seminaarisarja jatkuu helmikuun alkupuolella sekä jatketaan työllisyysalueiden muodostamiseen liittyvien selvitysten syventämistä kuntien päätöksenteon tueksi. Kuntien esittämät työllisyysalueesitykset suhteutettuna työllisyysalueiden työllisyysneuvon resurssointiin ja palvelutuotantomallien vaihtoehtoihin ovat keskeistä luonnosteltaessa työllisyysalueiden muodostumista.

Talven aikana rekrytoimme kaksi selvitysasiantuntijaa syventämään työllisyysneuvon kokonaisuutta kuntien palvelutuotannossa.

Mikko Kesä Oy:n tilannekatsaus

Pohjois-Pohjanmaan TE2024-työllisyysalue selvitystyössä on päästy työllisyysalueiden vaihtoehtojen muodostamiseen. Tietopohjainen aineisto on koottu ja tietoa on esitelty kaikille kunnille järjestetyissä kuntainfoissa.

Kunnissa on ollut vastattavana kuntakysely uudistuksen tavoitteista sekä kuntien itse toivomista työllisyysalueista. Tietopohjaisten aineistojen ja skenaariotarkastelun perusteella laadittiin myös ensimmäiset esitykset Pohjois-Pohjanmaan TE-palveluiden järjestäjistä.

Kuntakyselyn tulokset tullaan analysoimaan huolella ja ne tulevat tarkentamaan kokonaisuutta. TE2024 työllisyysalue selvitys -tilaisuus kuntien edustajille järjestetään 19.1.2023. Vaihtoehtoja voi myös tulla useita ja niiden vertailua toisiinsa nähden tullaan jalostamaan heti alkuvuodesta. Todennäköistä myös on, että tarkastelua syvennetään varsinaisten palveluiden sekä kuntien välisen työnjaon suunnitteluun.

Lopputulena selvityksessä on esitys Pohjois-Pohjanmaan kunnille suositeltavasta järjestämismallista - ja palvelurakenteesta. Esitys tulee yhteensovittamaan kuntien tavoitteita sekä lain vaatimuksia.

Ensisijaista on luoda palvelurakenne, joka tukee vahvasti yritysten työvoiman saatavuutta sekä työnhakijoiden työllistymistä, vahvistaa kuntien elinvoimaa, on asiakaslähtöinen ja näyttävätyy asiakkaille selkeänä kaikkien kuntien asukkaiden ja yritysten sekä koko maakunnan osalta.